

tekst Marcel Groenewegen
fotografie Michel Linssen

Willem Venema

Dat Mojo Concerts niet het complete monopolie op het gebied van concertorganisatie is bewijst Willem Venema. Jarenlang was hij actief voor de concertgigant, maar na zijn roemruchte ontslag startte hij zijn eigen boekingskantoor. Johnny Hoes opperde destijds nog de naam: *Klojo Concerts*, maar het werd het betekenisvolle: *The Alternative*.

>>

Ik wilde vroeger naar de kunstacademie. Ik belandde in Nijmegen, maar vond de stakingen en buitenschoolse activiteiten interessanter dan in een plantenkas bladeren natekenen”, vertelt Venema. De concertorganisator/booker/promotor doet zijn verhaal al liggend in een relaxstoel die normaal gesproken waarschijnlijk dienst doet om rustig naar muziek te kunnen luisteren. Hij vertelt vanuit – ja, u leest het goed: vanuit – zijn gigantische platenkast over hoe hij in de muziekindustrie terecht is gekomen. De verzameling platen en cd's is ondergebracht in een speciaal daarvoor ontworpen uitbouw van zijn bungalow. De kast bestrijkt twee volledige verdiepingen en er is een ladder nodig om de bovenste planken te bereiken.

Venema vertelt verder over zijn studietijd: “Ik vond sociologie een mooie wetenschap, maar het viel me zwaar. Voorheen kwam alles me aangewaaid, maar op de universiteit was dat niet meer het geval. Toen ben ik rechten gaan studeren, want dat was een stuk makkelijker. Je moet er wel zitvlees voor hebben. In die studentenperiode vond ik bij de studentensoos NSV-Diogenes mijn draai. Ik organiseerde avonden met bands. Zo legde ik de basis voor wat ik nu doe. Ik heb tien jaar als student ingeschreven gestaan. Ik deed ook echt moeite om de eeuwige student te blijven zodat ik niet in militaire dienst hoefde. Dat was echt een spookbeeld. Veel studenten kozen ervoor om na hun studietijd in dienst te gaan, omdat je dan als officier aan de slag kon. Daar had ik ook geen zin in en het was gezien mijn anti-autoriteitcomplex geen goede zaak geweest voor het vaderland. Als student kreeg je verlof, maar na tien jaar kreeg ik een brief waarin stond dat ik me moest melden. Uiteindelijk ben ik op S5 afgekeurd (totale instabiliteit) en dat is maar goed ook.”

Hoe kwam in de jaren '70 Double You Concerts tot stand?

“Tijdens het studeren organiseerde ik concerten voor Diogenes in Nijmegen. Het bestuur vond de risico's die ik nam te groot en dus ben ik het zelf gaan doen. Toen concertgebouw De Vereniging waar ik een concert van Kraftwerk wilde organiseren me vroeg naar mijn inschrijving van de Kamer van Koophandel, ben ik dat papertje snel gaan halen. De man aan het loket vroeg me naar de naam van mijn firma. Het was 5 voor zes en ik moest snel terplekke iets verzinnen. Het leek me een goed idee om iets Engels te nemen en zo werd het de eerste letter van mijn voornaam.”

Is er sindsdien veel veranderd? Wat zijn de grootste negatieve en positieve veranderingen?

“De muziekindustrie is sinds die tijd enorm veranderd. Vroeger kon iedereen meedoen, maar als

je nu op het niveau van Mojo en anderen mee wilt doen kom je geld tekort. Het zelfstandig concerten organiseren anno 2007 kan niet zonder geld. Het is voor de meeste nieuwkomers een te lange strijd om de grote jongens nog in te halen, tenzij je in de markt een niche vindt waarbij geld anders georganiseerd is. Zelfs een klein festival organiseren voor een paar honderd euro gaat niet meer. Met duizend euro kom je er ook niet. Je praat al snel over 50.000 tot een miljoen euro of een veelvoud daarvan. Een positieve verandering is de distributie van muziek. Op internet kan iedereen meedoen. Internet is een fantastische manier om snel heel veel mensen te bereiken. De mensen die daar het handigst en bedreven in zijn zullen uiteindelijk als de kampioenen uit de bus komen. Dat brengt ook meer concurrentie met zich mee, maar daar heb ik me nooit te druk om gemaakt. Het probleem voor een nieuwe generatie organisatoren is het vergaren van kennis. Ik heb in mijn hele carrière nooit ‘nee’ gezegd tegen scholen of mensen die dingen van mij wilden weten. Ik heb daarover vaak kritiek gekregen uit mijn eigen beroepsgroep. Mijns inziens maakt het je alleen maar scherper als er meer concurrentie is.”

DoubleYou werd ingelijfd door Mojo.

“De kracht van Mojo was dat het zoveel bedrijven samen waren. Samen sta je sterk en ik denk dat het heel goed kan werken, maar als werknemer nummer 51 of het zoveelste bedrijf erbij komt weet je niet meer wie er voor of met je werkt. Dan verlies je de controle over je tentakels.”

Je hebt ooit gezegd: "Het uitspelen van je positie mag je geen enkele monopolist kwalijk nemen. Iedere ondernemer die de kans krijgt een markt in handen te krijgen, zal dat proberen." Toch heb ik het idee dat dit soort praktijken je tegenstaan.

“Dat is het kenmerk van een kapitalistisch ingerichte maatschappij. De manier waarop er met zo'n monopolie wordt omgegaan is een ander verhaal. De manier waarop het monopolie van Mojo is ontstaan is prima, maar waarop het nu gehandhaafd wordt, daar kun je vraagtekens bij zetten. Het Mojo-verhaal is een verhaal dat gaat over the right people, at the right time, at the right place. Met name Leon Ramakers (medeoprichter van Mojo Concerts) wist de juiste mensen te vinden waarmee hij zijn imperium opbouwde. Achteraf kun je daar vraagtekens bij zetten. Was het toevallig of is er altijd een masterplan geweest? Ik denk dat uiteindelijk iedereen naar monopolie streeft, dan heb je namelijk heel veel zekerheden.”

Mojo Concerts is tegenwoordig een onderdeel van Live Nation, een Amerikaans concern dat zich richt op live entertainment. Live Nation organiseert op jaarbasis 33.000 evenementen en

André van Duin vind ik geniaal, maar dat vind ik van The Beatles ook

produceert diverse tournees van wereldsterren als Madonna en The Rolling Stones. Venema moest bij Mojo opstappen, omdat hij in de ogen van de directie zijn mond voorbij praatte bij de overname van het bedrijf door het Amerikaanse Clear Channel. Hij had niet aan de VPRO mogen vertellen dat de grote directeur Ramakers bleef en niet wegging. “Het zou vroeg of laat toch gebeurd zijn. De ware reden was een samenloop van omstandigheden. Ik ben niet zo'n aangepast persoon. Ik ben een principieel persoon. Ik kreeg te horen dat ik me met bepaalde dingen niet moest bemoeien en me zus en zo moest gedragen. Dat muziek gezien moest worden als een product, vergelijkbaar met koekjes en autobanden. Ik kreeg te maken met mensen die branchevreemd zijn, die mij gingen vertellen wat ik moest doen. Voor mij was er eerst de muziek en toen de organisatie. Ik ben niet vies van geld verdienen, maar het is niet zo dat ik elke soort muziek klakkeloos kan organiseren. Ik kan wel professioneel onderscheid maken. Ik weet best welk publiek ik zou moeten zoeken voor Nana Mouskouri, maar ik ga er zelf niet direct achteraan. Als ik thuis zit luister ik niet naar Nana Mouskouri, want het interesseert me niet genoeg. Ik zie mezelf als een alternatief voor Mojo, voor groepen die zij niet boeken of die niks met Mojo te maken willen hebben. Dat is mijn deel van de markt.”

Werk je dan alleen met bands die je zelf leuk vindt?

“Nee. Er zijn artiesten die 100.000 cd's verkopen, maar ik draai het thuis niet. Ik draai het wel in de auto om voor mezelf een beeld te vormen en te overwegen wat ik er mee kan. Er zijn heel veel mensen die winkelen bij de HEMA en V&D, dat zijn er meer dan die naar de gespecialiseerde platenwinkel gaan. Ik ben naar concerten gegaan van The Entertainment Group. Het publiek betaalt een redelijke prijs. Alles is perfect geregeld op een manier die ik niet eens gewend was bij mijn vorige werkgever. Ik heb met verbijstering en verbazing een uitstekend georganiseerd concert van Guus Meeuwis in het PSV-stadion meegemaakt. Waarom zou ik daar met dédain over praten? Dat ik de muziek thuis niet draai heeft niets te maken

met de meningen van andere mensen.”

Dacht je vroeger dan minachtend over de muziek van Guus Meeuwis?

“Kijk maar naar deze rij platen.” Venema wijst naar een grote collectie Nederlandse singles in zijn enorme platenkast. “Het volksrepertoire heeft me altijd ontzettend geboeid, maar er zitten ook slechte dingen bij. Artiesten van Willeke Alberti tot en met De Zangeres Zonder Naam hebben het genre verrijkt met oorspronkelijkheid. André van Duin vind ik geniaal, maar dat vind ik van The Beatles ook. En waarom? Ze bezitten een vaardigheid die andere artiesten niet hebben. Ze beschikken over een originaliteit waar een hoop mensen nog iets van kunnen leren. Dat geldt ook voor Van Kooten en De Bie, Freek de Jonge en Golden Earring. Ik heb ook altijd gezocht naar artiesten die zich onderscheiden en ik heb ze altijd gevonden. Candy Dulfer en Urban Dance Squad. Een groep als C-mon and Kypski is moeilijk te categoriseren. Ze zijn commercieel niet zo relevant en succesvol als Guus Meeuwis, maar het zijn allemaal mensen die iets bijzonders vertegenwoordigen. Ik houd ervan om onderscheidende artiesten te promoten, dat is interessanter dan average. De zoveelste generatie boybands, daar heb ik niks mee. Mensen als Madonna hebben iets dat andere niet hebben, maar ze hebben iemand nodig om dat te exploiteren. Dan kom ik in het spel. Het niveau van De Zangeres Zonder Naam is spiritueel niet relevant, maar emotioneel waarschijnlijk wel. Ik zie niet zoveel verschil tussen De Zangeres zonder Naam en Jimi Hendrix. In de gevangenis werden beiden altijd gedraaid.”

Tegen Koos van Dijk hebben ze wel eens gezegd dat hij, in plaats van Herman Brood, beter auto's had kunnen verkopen. Hebben ze zoiets ook wel eens tegen jou gezegd?

“Ik ben een keer voor ‘als hippie verklede zakenman’ uitgemaakt. De kracht van Koos van Dijk is dat hij recht kan praten wat krom is en omgekeerd. Hij was en blijft de vader én moeder van Herman Brood. Ik weet zo net nog niet of Koos het op die manier ook bij andere artiesten voor elkaar had gekregen. Ik heb met Koos gewerkt >>

In augustus van dit jaar sloegen managementkantoren MSF Music en Mana Music de handen ineen met Venema's concertorganisatie. Onder de naam The Alternative werden zij, met behoud van eigen identiteit, een volwaardig onderdeel van The Entertainment Group. The Alternative doet het management van o.m. After Forever, Room Eleven en Krezip. Verder regelen zij de boekingen van artiesten als a balladeer, C-mon & Kypski, The Gathering, Voicst, Solomon Burke, Candi Staton, Sarah Bettens, The Answer, Willy DeVille en vele anderen.

Ik ben pas vrij als er geen artiesten meer zijn

en veel geleerd van zijn straatwijsheid. Een van zijn gevleugelde uitspraken zal ik nooit vergeten: 'Niks mee te maken, wij zijn toch de Beatles?' Met dit soort humoristische arrogantie kon je in de jaren '70 en '80 makkelijk scoren. Nu is dat een stuk moeilijker."

Je hebt een concert- en een telefooonoor.

wat zeg je?

Je hebt een concert- en een telefooonoor.

"Ik verstond een concertoor en een telefoonnummer."

Wat lijdt er nog meer onder jouw werk?

"Mijn sociale leven. Werk en prive zijn moeilijk te combineren. Ik ben pas vrij als er geen artiesten zijn. Ik zou meer tijd vrij kunnen maken voor gezin en kennissen als iemand mijn plaats in zou kunnen nemen, maar dat is moeilijk, want mijn werk is heel persoonlijk. Ik ben verplicht er zelf mee bezig te zijn."

Durf je het niet aan iemand over te dragen?

"Jawel, maar een aantal artiesten is heel loyaal. Ze hebben voor mij gekozen toen ik bij Mojo vertrok. Als ik weet dat ze het belangrijk vinden dat ik aanwezig ben bij een optreden, dan zal ik er ook zijn. De meeste mensen slapen acht uur. Ik haal dat niet, maar ik heb het ook niet nodig. Mijn bioritme is behoorlijk naar de Filistijnen. Bij een festival als Lowlands zette ik mijn tent achter het podium. Ik ging na afloop van het Foxtrotprogramma kijken wat het publiek van heel Lowlands vond, dat vind ik als promotor heel belangrijk. Je kunt natuurlijk ook overdrijven, maar ik ben liever van het overdrijven dan het niet doen. Ik voel me betrokken bij mijn werk. Het is niet alleen mijn werk, maar ook mijn hobby."

Is het daarom ook makkelijker vol te houden?

"Absoluut."

Je hebt een bepaald ritueel ontwikkeld. Twee, drie cd's luister je vanwege je werk en dan luister je weer iets dat je graag zelf wilt beluisteren. Vanwaar deze methode?

"Ik wil alles gehoord hebben, dus ik draai alles. Ik wil, als ik iemand tegenkom, kunnen zeggen wat ik er van vond. Het is moeilijk als ik weer de zoveelste kopie van 50 Cent hoor of een soort n-wave van Nirvana. Ik moet dus af en toe de balans in mijn hoofd herstellen. Soms valt de balans positief uit, maar dat komt niet zo vaak voor. Ik ben bezig mijn cd-collectie op iTunes Book te zetten. Ik had het voor mijn verjaardag gekregen en ik dacht: die weddenschap ga ik aan. Ik heb mezelf de discipline opgelegd om elk nummer dat ik inlaad en niet ken te draaien. Daarmee vergroot ik mijn vergelijkingsmateriaal. Mijn grootste probleem met nieuwe groepen is dat ze vaak maar één meesterlijk nummer maken en daarna maar door blijven keuvelen op het reeds behaalde succes. The Doors heeft bijvoorbeeld platen gemaakt die eens in de zoveel tijd integraal herontdekt worden. De nummers hebben iets evergreen-achtigs. Het blijft goed. Het wonderlijke en bijzondere van muziek is dat het een soort primaire behoefte bevredigt. Ik ken heel weinig mensen die niks met muziek hebben. Zelfs de grootste hufter heeft muziek die hij leuk vindt en waardoor hij bewogen wordt."

Wat valt je op als je naar de nieuwe generatie concertorganisators en bookers kijkt?

"Er zijn niet veel nieuwe concertorganisatoren, omdat ze door grote krachten als Mojo de kans niet krijgen. Festivals weten zich wel vaak te onderscheiden, zoals Dance Valley en Crossing Border. Die hebben zich kunnen handhaven dankzij hun afbakening."

Welk advies heb je voor mensen die aan de slag willen in de muziekindustrie?

"Je moet je niets van de mensen in de muziekindustrie aantrekken. Als je elke keer rekening houdt met mij bijvoorbeeld kom je er niet. Blijf op de hoogte van wat de mogelijkheden zijn. Zorg dat je bezeten bent." *Check: www.wvenema.nl*